

POPULARIZAČNÍ SDĚLENÍ OPRAVDU SE Z LESA OZÝVÁ, CO SE DO NĚJ VOLÁ...

STATISTICKÁ ANALÝZA DAT, PSY 117

Tereza Kumstátová
397878, Psychologie- Sociální práce

Vyučující: Mgr. Stanislav Ježek, PhD.

Datum odevzdání: 1. 5. 2013

Fakulta sociálních studií MU, 2012/2013

Opravdu se z lesa ozývá, co se do něj volá...

Celý život dbáme na to, aby z našich dětí vyrostli slušní lidé. Snažíme se je chránit před okolním nebezpečím a poskytnout jim dobré zázemí. Existují však rizika, před kterými nás nikdo nevaroval- my sami. Chování, kterému často nepřikládáme žádnou pozornost, však může dítě ovlivnit více, než si myslíme.

Výzkum patnáctiletých dětí odhalil souvislosti mezi jejich rizikovým chováním a rodinným prostředím, ve kterém žijí. V rámci dlouhodobého projektu ELSPAC (Evropská longitudinální studie těhotenství a dětství) 1635 adolescentů a jejich rodičů vyplnilo dotazníky, ze kterých se dále zjišťovaly ty faktory, které ovlivňují vývoj dítěte od samotného početí do dovršení devatenácti let.

Kouření

Málokterý rodič má radost, když zjistí, že jeho dítě kouří. Jak tedy může snížit riziko tohoto nepříjemného překvapení? Výsledky objevily rozdíl v přístupu ke kouření mezi dětmi z kuřáckých a nekuřáckých rodin. V nekuřáckých rodinách až 65% adolescentů také nekouří, zatímco v případě, že kouří alespoň jeden z rodičů, se jedna polovina zkoumaných dětí také ke kouření přiznala. Důvodem může být to, že děti kuřáků jsou vystaveni stálému kontaktu s cigaretami, zápachu z cigaret, nedopalků v popelníku či pozorování rodiče při kouření, a tak se cigarety stanou součástí i jejich života.

Konzumace alkoholu

Je překvapivé, že u alkoholu nebyla prokázána přímá souvislost jako u kouření zmíněného výše. Může to být proto, že pití alkoholu rodič může více skrývat. Situace tak pro dítě nemusí být tak očividná jako u kouření. Výzkumníci také uvedli, že dítě může mít s opilými rodiči tak negativní zkušenost, že má v dospívání samo k alkoholu odpor.

Hádky

Říká se, že hádky umí pročistit vzduch. Možná ano, ale podle výsledků výzkumu mohou také ovlivnit některé projevy rizikového chování dítěte. Dítě na konflikty v rodině může reagovat dvojím způsobem- kompenzačně, tedy tak, že začne kouřit, pít, nebo užívat drogy. Druhou možností je vznik poruchy chování, který se může projevovat agresí, záškoláctvím atd.

Přiměřená kontrola

Ačkoliv se může zdát, že ve chvíli, kdy dítě zvládá být doma samo, přebírá za sebe zodpovědnost, není už přítomnost či nepřítomnost rodiče doma zásadní, není tomu tak. Je důležité nepodceňovat vzájemnou komunikaci a možnost kontroly chování svého dítěte. Ve výzkumu bylo např. zjištěno, že častá nepřítomnost matky v domácnosti může negativně ovlivnit dítě v konzumaci alkoholu a cigaret. Zajímavé je, že ve chvíli, kdy se situace otočila, tedy matka byla naopak, např. z důvodu nezaměstnanosti, většinu času doma, měly děti sklon zase ke zvýšenému agresivnímu chování.

Nejen rodinné prostředí

Možná pro uklidnění, možná pro ještě větší vystrašení, je důležité upozornit na to, že rodina není jediným prostředím, které má na vývoj dítěte vliv. Velkou část teenagerovského života bezpochyby tvoří jejich vrstevníci- spolužáci a kamarádi. Ve studii, ze které vychází tento článek, není vliv širšího sociálního prostředí brán v potaz. V životě však hrají bezpochyby velkou roli a opomenout prostě nelze...

Velmi se mi líbí jazyk, kterým píšete. A vhodně zaokrouhlujete číselné údaje. Nerezignujte prosím na jejich uvádění, cílem popularizace je zprostředkovat čtenáři nejen existenci rozdílu, ale i jeho velikost a to nejen číslem, ale i co si o něm má myslet – jak zásadní rozdíl to je? Dávejte si pozor na interpretace kauzality, nenechte se zmást autory výzkumu.

Zkuste prosím přepracovat.

Zdroje

Novotný, J.S. & Okrajek, P. (2012). Vliv vybraných charakteristik rodinného prostředí na rizikové chování 15tiletých adolescentů. E-psychologie [online], 6 (2), 9-21 [cit. duben 2013]. Dostupný z WWW: <<http://e-psycholog.eu/pdf/novotny-okrajek.pdf>>. ISSN 1802-8853.